

Upplýsingafræði – fortíðarþrá og framtíðarsýn

Ragna Kemp Haraldsdóttir
Lektor í upplýsingafræði við HÍ

Umfjöllunarefni

- Fjallað um breytingar sem gerðar hafa verið í námsbraut í upplýsingafræði og tóku gildi frá og með haustmisseri 2021.
- Velt upp öðrum mögulegum breytingum sem gætu átt sér stað á næstu misserum.
- Skoðuð þróun og ólík viðfangsefni upplýsingafræðinga og þá sérstaklega horft til Norðurlanda til samanburðar.

Breytingar á námsbraut í upplýsingafræði

- Bréf frá félagi um skjalastjórn í mars 2020
- Rýnihópur skipaður
- Horft í samanburð við erlenda háskóla s.s.
 - University of Glasgow
 - University of Northumbria
 - University of South Australia
 - Western Sydney University
 - University of Toronto
 - University of Dundee

SAMSETNING NÁMSINS

Þrjár leiðir:

- Diplómanám – 30 einingar (16 ein. skylda)
- MIS (Master of Information Science) – 120 einingar með 30 eininga meistararitgerð
- MA – 120 einingar með 40-60 eininga meistararitgerð

Tvö kjörsvið:

- Upplýsingastjórnun: Skráning, aðgengi og öryggi upplýsinga og gagna hjá skipulagsheildum (56 ein. skylda, 22. ein. bundið val)
- Upplýsingahegðun: Skipulagning, stjórnun og miðlun upplýsinga og þekkingar (68 ein. skylda, 10 ein bundið val)

HÁSKÓLI ÍSLANDS

[Kennsluskrá HÍ 2021-2022](#)

ÞRJÚ NÝ NÁMSKEIÐ

- UPP220F Persónuvernd og upplýsingaöryggi

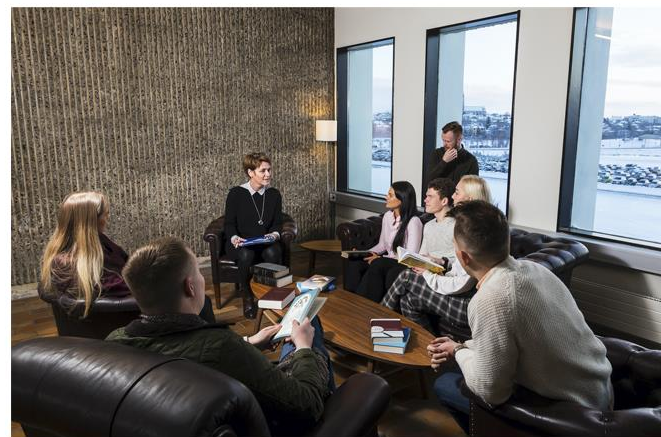
Lögð áhersla á að þekkja og skilja lög, reglur og kenningar sem tengjast persónuvernd, upplýsingaöryggi og rafrænum vörsluútgáfum. Nemendur þurfa að hafa þekkingu á gerð vinnsluskráa um persónugreinanleg gögn og gerð áhættumats um meðferð persónuupplýsinga auk verklýsinga og vinnuleiðbeininga fyrir rafræn skil til Þjóðskjalasafns eða héraðsskjalasafns

- UPP221F Hagnýting upplýsingatækni

Farið er í gagnasafnsfræði, uppbyggingu gagnagrunna, vöruhús gagna og SQL-fyrirspurnamálið kynnt. Fjallað um ýmsa hagnýta þætti upplýsingatækni sem nýtast við stefnumótun og ákvarðanatöku á sviði upplýsinga- og skjalastjórnar

- UPP219F Vefstjórnun og samfélagsmiðlar

Fjallað verður um helstu tegundir samfélagsmiðla og hvernig þeir nýtast við þekkingarmiðlun og samskipti við mismunandi hópa. Einnig verður farið í skipulagning og stjórnun samfélagsmiðla á vef.

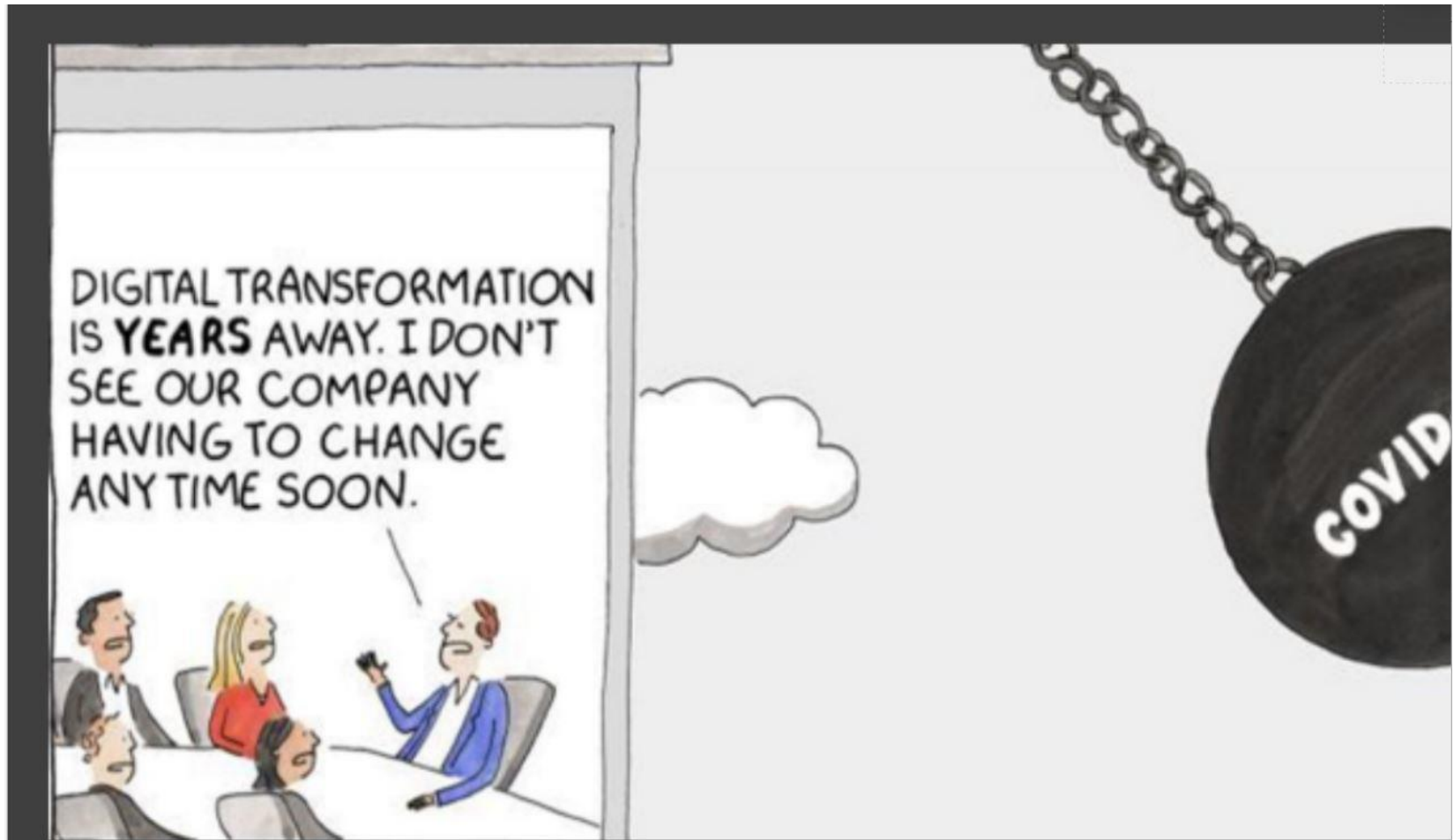

HÁSKÓLI ÍSLANDS

[Kennsluskrá HÍ 2021-2022](#)

Fjarnám

[Tímarit kennslumiðstöðvar: Að nýta upptökur í kennslu á bls. 56](#)

MARKMIÐIÐ ER AÐ NEMENDUR HAFI AÐ LOKNU NÁMI:

- Þekkingu og skilning á eðli, tegundum, formi og einkennum upplýsinga
- Getu til að skipuleggja upplýsingar á margvíslegu formi með tilliti til aðgengis, rekjanleika, gagnsæis og öryggis
- Hæfni til að tryggja og stýra gögnum/upplýsingum eftir því sem við á með hliðsjón af lögum, reglum og alþjóðlegum yfirlýsingum
- Getu til að greina þarfir notenda og kröfur innra og ytra umhverfis
- Hæfni til að afla og hafa umsjón með gögnum/upplýsingum og aðstoða notendur við að nálgast þau og nýta
- Þekkingu til að miðla upplýsingum og veita fræðslu um aðgengi og nýtingu þeirra á fjölbreyttan hátt, svo sem með rafrænum gagnasöfnum

HÁSKÓLI ÍSLANDS

ÞVERFRÆÐILEG FRÆÐIGREIN

- Nám í upplýsingafræði er í senn fræðilegt og hagnýtt.
- Upplýsingafræðingar eru virkir þátttakendur í hraðri þróun upplýsingatækninnar, stafrænu byltingunni og sjálfvirknivæðingunni.
- Mikill vöxtur innan upplýsingafræða ásamt gífurlega hraðri þróun og nýsköpun á sviði langtímavarðveislu og stafrænnar endurgerðar gagna, sem og varðandi aðgengi að gögnum og miðlun upplýsinga og þekkingar.
- Starf og menntun upplýsingafræðinga er í sókn í ljósi þess að stjórnvöld og almenningur setur sífellt meiri kröfur um meðferð og aðgengi að gögnum, upplýsingaöryggi, gagnsæi, rekjanleika og persónuvernd.
- Ennfremur er vaxandi áhersla á þekkingu á hönnun, stjórnun og miðlun upplýsinga á margvíslegum miðlum.

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Aðsókn og afkoma

- Árið 2014 höfðu 563 nemendur lokið BA-gráðu, 69 MLIS gráðu, 7 MA gráðu og 22 diplóma á framhaldsstigi
(Jóhanna Gunnlaugsdóttir og Ágústa Pálsdóttir, 2014)
- Haustið 2021 eru 74 nemendur skráðir í nám við námsbrautina
 - Diplómanemar eru 22
 - Meistararnemar eru 49
 - Doktorsnemar eru 3
- Alls hafa 148 lokið diplómagraðu á framhaldsstigi
- Alls hafa 17 lokið MA gráðu
- Alls hafa 87 lokið MLIS gráðu
- Alls hafa 34 lokið MIS gráðu

Hvað svo?

„Starfsumhverfi og verkefni upplýsingafræðinga hafa síðustu ár tekið róttækum breytingum og því mikilvægt að þróun námsins taki mið af því“

„Auka mætti tengsl námsbrautarinnar við atvinnulífið til að koma í veg fyrir að stéttin verði sett til hliðar eða verði undir í „samkeppni“ við aðrar stéttir“

The missing link in information and records management: Personal knowledge registration

To survive, records professionals need to stop “defend[ing] their turf against information technology incomers” and **work collaboratively toward the mutual objective of managing information** in a way that encourages participation from all stakeholders without being constrained by function (Oliver and Foscarini, 2014, p. 15; Foscarini, 2010). (bls. 93)

[Records Management Journal, Vol 28\(1\)](#)

Records professionals need to fight for their existence. **They must convince their colleagues of their skills** and justify how their role could advance with twenty-first century organizations. **Their opportunity may lie in collaborating more with other professionals** concerning documents and records that do not necessarily belong to EDRMS. **Their education, training and skills are useful in much wider sense.**

Mögulegar breytingar?

- Áherslur í námi
 - Aukin áhersla á stafvæðingu, upplýsingatækni, samvinnu við aðra fagaðila, fjármál, sálfræði/samskiptatækni, verkefnastjórnun viðburðastjórnun, stefnumótun, framleiðslustjórnun, markaðsmál, erlendir gestakennarar
- Áherslur í starfsemi
 - Byggja brýr, vera hjartað, efla þekkingu og skilning, styðja við samfélög og einstaklinga, aukin áhersla á viðburði, vinnustofur, opið hús, aðkomu annarra fagaðila, styrkjasókn og margt fleira.

Oodi - Helsinki

It is **what you want it to be.**

Borrow books, read
magazines, enjoy lunch,
work, hang out, see a
movie, study, hold a
meeting, organize events,
enjoy a glass of wine, learn
about the EU's activities,
create music, meet friends,
sew curtains, play with
children or play
boardgames.

Oodi is all of this and more.

<https://www.oodihelsinki.fi/en/services-and-facilities/services/>

Dokk1 - Aarhus

 Biblioteket Gratis adgang til en verden af informationer, inspiration, læring og underholdning. Info	 Borgerservice Borgerservice er åben, men du skal bestille tid på forhånd. Info
 Stadsarkivet Aarhus Kommunes forvaltningsarkiv og borgernes lokalhistoriske arkiv for Midtbyen. Info	 DokkX - et velfærdsteknologisk oplevelsesrum Info
 ITK - innovation, teknologi og kreativitet. ITK løser opgaver for hele Aarhus Kommune. Info	 CFIA Center for Innovation i Aarhus - Intern Innovationspartner i Aarhus Kommune Info
 Fællessekretariatet for Borgerservice og Biblioteker Sekretariatsfunktioner for Borgerservice og Biblioteker Info	 Erhvervslejemål i Dokk1 Øverst oppe i Dokk1 findes en række forskellige erhvervslejemål Info

Dokk1 er sveigjanlegur og kraftmikill griðastaður fyrir alla sem sækjast eftir þekkingu og innblæstri til að efla persónulegan vöxt.

Dokk1 er opið og aðgengilegt námsumhverfi sem stuðlar að lýðræði og þéttingu samfélagsins og veitir rými fyrir bæði virkni og dýpt.

Deichman - Osló

The World's Best New Public Library: IFLA's Public Library of the Year Award Goes to Deichman Bjørvika/Oslo Public Library in Norway

Filed by [Gary Price](#) on August 19, 2021

From the [International Federation of Library Associations:](#)

infoDOCKET FROM GARY PRICE **LIBRARYJOURNAL**

LJXpress

Provides public and academic librarians with a snapshot of the latest news from the field. Plus select highlights from the magazine, and weekly Xpress Reviews.

**SIGN UP,
IT'S FREE!**

Deichman 2021-2025 Stefnumótun

Involvering. Samhold, medborgerskap og aktiv deltagelse – demokratibygging i praksis

Litteratur og åndsverk – Deichman formidler viktig innhold i en konsumorientert medie verden

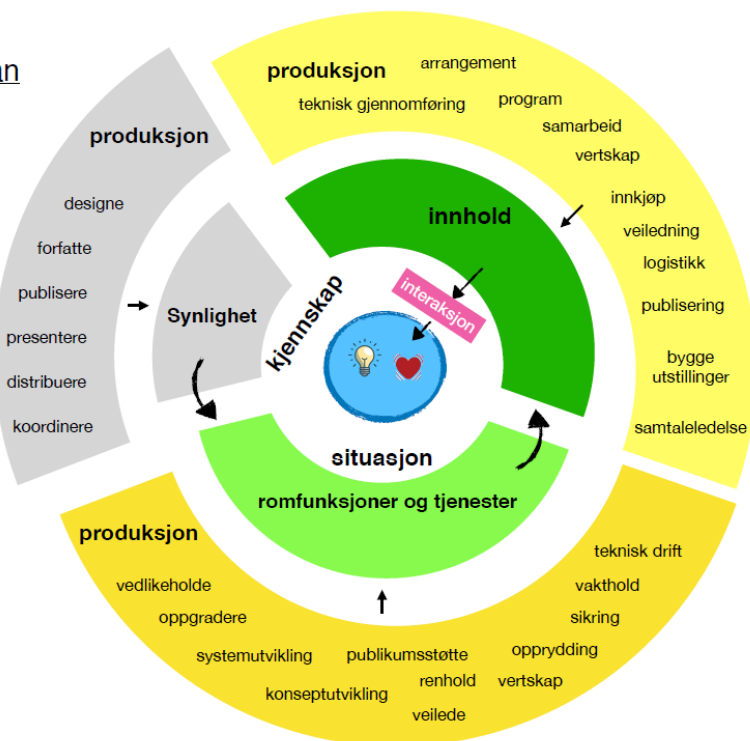
Opplysning, kunnskap og debatt – Deichman motvirker ekkokamre og manipulasjon

Frirom, det tredje sted – en uforpliktende frisone på tvers av sjikt og tilhørighet

Upplýsingar varðandi stefnumótun Deichman eru fengnar frá: Reinert Mithassel

Stefnumótun – allt ferlið skoðað

hvordan

1

- A) Oppdragsforståelse
- B) Analyse av nåsituasjon; behov hos folk og by
- C) gjøre prioriteringer

2

(endrings) Mål overordnet for neste periode:

- Deichman skal oppnå [***] effekter
- Deichman skal gå fra å være [...] til å være [***]
- Deichman skal særlig satse på [...]
- Deichman skal...

(3)

Utfordringer for måloppnåelse:
Nye muligheter for måloppnåelse:

fokus

endringsmål

satsning

Lykilorð stefnumótunar: Suppe, såbe, frelse (Salvation Army)
Gefa fólki fyrst það sem það þarf og síðan það sem þú telur að það þurfi

Hvers vegna stefnumótun?

Framtíðarsýn er að við eigum stærra hlutverk fyrir samfélagið og íbúa þess

- Við notum um 3 klst. á dag á netinu (um 80% í símanum)
- Fólk reiðir sig á mismunandi upplýsingar af ólíkum miðlum sem veita mismunandi upplifanir af raunveruleikanum
- Gervigreind leiðir okkur áfram að því sem okkur líkar nú þegar við
- Falskar eða falsaðar fréttir blómstra og fólk velur eigin "sannleika" – lýðræðinu er ógnað
- Afþreyingarbókmenntir hafa tekið við hlutverki verðlaunabókmennta og bókmenntalegrar gagnrýni
- Aukin meðvitun um umhverfisáhrif og um leið aukinn ótti meðal almennings
- Á fjórum árum hefur línulegt sjónvarpsgláp og fjölmiðlaefni á pappír minnkað um helming. Hlustun á útvarp hefur minnkað og notkun tölvuleikja tvöfaldast.
- Amerísk stórfyrirtæki stýra afþreyingarbransanum
- Stafræn hæfni er nú nauðsynleg til að taka virkan þátt í samfélaginu
- Við deilum ekki eigin fjölmiðlavenjum og menningarvenjum með þeim sem yngri eru
- Netverslun eykst og stærri verslanir eru markaðsráðand á meðan tilvist kaupmannsins á horninu er ógnað
- Í tilfelli Osló fjölgar íbúum hratt og 1/3 þeirra er af erlendum uppruna.

Fortíðarþrá – framtíðarsýn

Digitale tjenester

Allibok

Allibok - app og nettside for e-bøker og lydbøker!

Atekst

Artikkelarkiv fra over 300 norske aviser og tidskrifter.

Clarify

Digital ordbok på over 20 forskjellige språk.

Digital læring

Lær noe nytt og ta et kurs hjemmefra.

Filmbib

Få gratis tilgang til norske kortfilmer og dokumentarfilmer.

Filmoteket

Den nye måten å låne film fra biblioteket!

Fortellinger for barn

Her kan du høre en god historie!

Libby

App med e-bøker og e-lydbøker på engelsk og noen andre språk

Takk fyrir mig!

rh@hi.is

